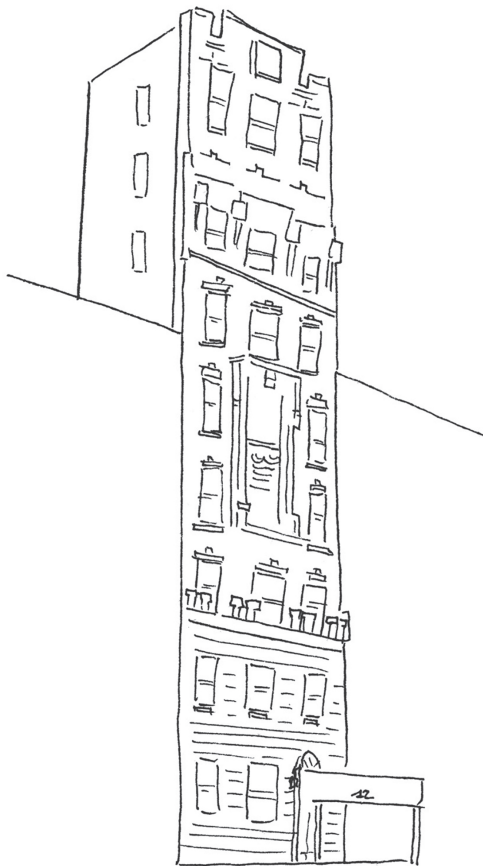

Marc Levy

O fată ca ea

Traducere din franceză de Ela Negreanu

Însemnările mele de zi cu zi

Ziua când ceasul meu s-a oprit

Mai întâi au fost mirosul, ca la un foc de artificii, și bezna nopții ce revine când ultima jerbă de scânteie se stinge.

Îmi aduc aminte că am întredeschis pleoapele și am văzut ochii tatei, în care furia și lacrimile se amestecau. Apoi am observat că părinții mei erau împreună, unul lângă altul, o imagine atât de puțin probabilă, încât am crezut că morfina îmi juca feste.

Infiriera îmi lua tensiunea. Când adorm seara, mi se întâmplă să-i revăd chipul. Am primit uneori complicitate pentru zâmbetul meu, prietenii spunându-mi că-mi dă un farmec aparte; însă al lui Maggie nu are pereche. Cei care o întâlnesc în afara spitalului nu văd decât o femeie cu forme generoase, însă cei care o cunosc știu că acest corp adăpostește o inimă pe măsură, așa că să nu mi se mai spună niciodată că doar suplețea e frumoasă.

Julius stătea lipit cu spatele de ușă, privirea lui gravă mă înspăimântase, și-a dat seama, și trăsăturile i s-au împlânzit. Aș fi vrut să fac o glumă, să găsesc un cuvânt

ca să se destindă cu toții. Aș fi putut să întreb, de exemplu, dacă am câștigat cursa, sunt sigură că tata s-ar fi amuzat copios sau, mă rog, poate că nu. Însă niciun sunet nu-mi ieșea din gură — atunci chiar m-am speriat. Maggie m-a liniștit, aveam un tub în gât, nu trebuia sub nicio formă să încerc să vorbesc, nici măcar să înghit. Acum, că-mi recăpătasem cunoștința, urma să mi-l scoată. Nu mai aveam deloc chef să-l fac pe tata să râdă.

Chloe

1.

Până la sfârșitul după-amiezii, când începe ora de vârf, Deepak a făcut deja trei călătorii. Un dus-întors la etajul șapte pentru a-l conduce sus pe domnul Williams, un cronicar de la canalul Fox News. O altă cursă pentru a-l coborî pe domnul Groomlat, contabilul care ocupă un birou la primul etaj. Și acum, un drum la etajul șase, cu Golden Retrieverul familiei Clerc, un cuplu de francezi. Menajera lor va primi animalul pe palier și îi va da lui Deepak o hârtie de zece dolari, pe care el i-o va înmâna imediat tipului care plimbă câini și care își așteaptă plata în hol, la intrare.

Deepak se uită la ceas, doamna Collins o să sune cât de curând. Nu încapă îndoială că văduva se străduiește acum să-și încuie ușa de trei ori, de parcă ar putea cineva să pătrundă în imobil fără să-i permită el. Însă maniile ocupanților clădirii de pe Fifth Avenue nr. 12 fac parte din viața lui de zi cu zi; mai mult chiar, o alcătuiesc.

După ce a ajutat-o pe doamna Collins să scoată cheia din yală, o conduce la parter, înainte de a urca repede la primul etaj. Domnișoara Chloe îl așteaptă în fața grilajului, îl salută zâmbind, trebuie să se fi născut cu un zâmbet

pe buze. Intrând în ascensor, îl întreabă cum a fost ziua lui, la care el răspunde:

— Cu suișuri și coborâșuri, domnișoară.

E o adevărată artă să oprești cabina fix, la nivelul palierelelor. Deepak o face cu ochii închiși, dar atunci când o transportă pe domnișoara Chloe de la biroul ei, aflat la etajul întâi, până la apartamentul pe care-l ocupă la etajul opt, e și mai atent decât de obicei.

— Domnișoara iese în oraș astă-seară? vrea să știe Deepak.

Întrebarea nu-i deloc indiscretă, Deepak intenționează doar să-și avertizeze colegul din tura de noapte, în caz că domnișoara Chloe are nevoie de serviciile lui.

— Nu, fac o baie caldă și mă bag în pat. Tata e sus?

— O să aflați când ajungeți, răspunde el.

Deepak are două religii, hinduismul și discreția. În treizeci și nouă de ani, de când este liftier într-un imobil luxos de pe Fifth Avenue, n-a dezvăluit niciodată o informație cât de mărunță despre venirile și plecările patronilor săi, și în niciun caz despre rudele acestora.

* * *

Imobilul cu fațadă din piatră de la nr. 12 de pe Fifth Avenue numără opt etaje, cu câte un apartament la fiecare nivel, în afară de primul unde se găsesc două birouri. Cu o medie de cinci curse dus-întors pe etaj zilnic și luând în calcul distanța dintre paliere, Deepak parcurge 594 de kilometri pe an. De la începutul carierei, a străbătut 22 572 de kilometri. În buzunarul interior al redingotei, Deepak păstrează cu mare grijă un carnețel în care

ține evidența călătoriilor pe verticală, cum fac aviatorii cu orele de zbor.

Peste un an, cinci luni și trei săptămâni, va fi parcurs 23 448 de kilometri, adică exact de trei mii de ori înălțimea lui Nanda Devi. Un adevărat record și visul unei vieți întregi. „Zeița Bucuriei“ fiind, după cum toată lumea știe, cel mai înalt munte aflat în întregime pe teritoriul indian.

Complet manual, ascensorul lui Deepak este o anti-chitate, de altfel, în tot New Yorkul nu mai există decât cincizeci și trei care să fie acționate prin manetă, însă pentru cei care trăiesc în acest imobil, el reprezintă vestigiul unui stil de viață.

Deepak este păstrătorul unui meșteșug pe cale de dispariție și nu știe dacă această stare de lucruri îl întristează sau îl face mândru.

În fiecare dimineață, la 6:15, Deepak intră în imobilul de pe Fifth Avenue nr. 12 pe ușa de serviciu. O ia pe scările ce duc la subsol și se îndreaptă spre dulapul său din boxa de aici. Își atârnă în dulap pantalonii prea mari și jerseurile în culori spălăcite și își pune o cămașă albă, pantaloni din flanel și o redingotă al cărei plastron afișează semeț, cu broderie aurită, adresa locului său de muncă. Își piaptăună părul subțire pe spate, își pune chipiul, apoi aruncă o privire în oglinjoara agățată pe ușa încăperii și urcă să-l schimbe pe domnul Rivera.

În următoarea jumătate de oră, își lustruiește cabina, mai întâi lemnul lăcuit, cu o cârpă moale și ceară de mobilă, apoi maneta de cupru. Să urci la bordul ascensorului său înseamnă să faci o scurtă călătorie într-un vagon din Orient-Express sau, dacă ridici capul ca să admiri fresca Renaissance ce împodobește plafonul, să te înalți la cer în sicriul unui rege.

Un ascensor modern i-ar costa mult mai puțin pe proprietari. Dar cum să determini valoarea unui salut, a atenției cu care te ascultă cineva? Cum să evaluezi răbdarea celui care pune capăt cu delicatețe conflictelor dintre vecini, importanța celui care îți luminează diminețile cu un cuvânt amabil, te informează cum e vremea, îți dăruiește un gând bun de ziua ta, îți supraveghează apartamentul când ești în călătorie, te liniștește cu prezența lui atunci când te întorci singur acasă ca să înfrunți noaptea? Să fii liftier e mai mult decât o meserie, e o vocație.

De treizeci și nouă de ani, zilele lui Deepak sunt toate la fel. Între orele de vârf de dimineața și de la sfârșitul după-amiezii, se așază în spatele pupitrului de la recepția din hol. Când se prezintă vreun vizitator, închide ușa imobilului și îl conduce la bordul ascensorului său. Primește și coletele și, de două ori pe zi, șterge oglinda cea mare de la intrare și geamurile ușii din fier forjat. La 18:15, când domnul Rivera vine să-l înlocuiască, Deepak îi încredințează regatul său. Coboară iar la subsol, își atârnă în dulap cămașa albă, pantalonii de flanel și redingota, își pune chipiul pe raft, își îmbracă din nou ținuta de oraș, își netezește părul pe spate, aruncă o privire în oglindă și merge agale până la metrou.

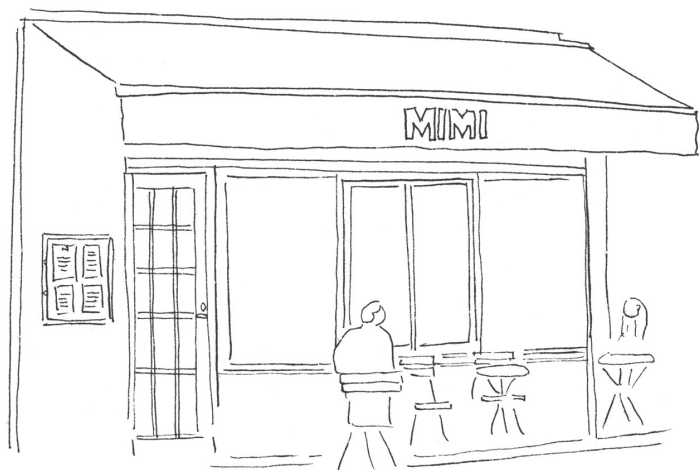
Washington Square este o stație puțin frecventată, Deepak găsește întotdeauna un loc, pe care-l cedează primei pasagere atunci când garnitura se umple la stația de la 34th Street. După ce trenul se golește la 42th Street, Deepak se așază iar, despătorește ziarul și citește știrile din toată lumea, până la 116th Street. Apoi parcurge pe jos cei șapte sute de metri până acasă. Străbate acest traseu dimineața și seara, sub soarele verii, dar și sub ploile

de toamnă sau furtunile de zăpadă ce răscolesc văzduhul iarna.

La 19:30, e alături de soție și iau cina împreună. Lali și Deepak nu s-au abătut de la această regulă decât o singură dată în treizeci și nouă de ani. Lali avea pe atunci douăzeci și șase de ani, Deepak, înfrigurat, o ținea de mână în ambulanță, iar contracțiile veneau una după alta. Ceea ce trebuia să fie cea mai frumoasă zi din viața lor a fost o dramă despre care n-au mai vorbit niciodată.

Din două în două săptămâni, joia, Lali și Deepak cineză ca niște îndrăgostiți la un mic restaurant din Spanish Harlem.

Lui Deepak îi place existența sa monotona tot atât de mult cât își iubește soția. Dar în seara aceasta, în timp ce el lua loc la masă, rutina avea să ia sfârșit.

2.

Zborul Air India se încheia pe macadamul gudronat al aeroportului John Fitzgerald Kennedy. Sanji se ridică să-și înhațe geanta din compartimentul pentru bagaje, se repezi spre pasarelă, încântat să fie primul care iese din avion, și porni cu pas grăbit pe culoarele înguste ale terminalului. Ajunse găfâind în holul cel mare, unde se înșirau birourile de control ale imigrației. Un ofițer nu prea amabil îl întrebă despre motivele vizitei lui la New York. Sanji răspunse că era în călătorie de studii și arată scrisoarea de invitație de la mătușa lui, care îi garanta solvabilitatea. Ofițerul nu catadicsi să o citească, dar ridică ochii să-l studieze pe Sanji. Era momentul de incertitudine când, doar din cauza înfățișării, orice vizitator străin poate fi condus într-o sală de interogatoriu, apoi trimis înapoi, în țara de origine. Ofițerul ștampilă într-un târziu pașaportul, mâzgăli data de expirare a dreptului de ședere pe teritoriul american și îi ordonă s-o ia din loc.

Sanji își recuperează valiza de pe banda rulantă, trecu de controlul vameșilor și se îndreptă spre punctul de întâlnire, unde așteptau șoferii de limuzine. Își descoperi

numele pe pancarta ținută în mână de unul dintre ei. Șoferul îi luă bagajul și-l conduse la mașină.

Crown-ul negru rula pe 495, strecurându-se prin traficul fluid la lăsarea nopții, bancheta era moale, iar pe Sanji, frânt după un drum atât de lung, îl cuprindea toropeala. Însă șoferul îl împiedică să adoarmă, intrând în vorbă cu el, în timp ce turnurile Manhattanului se conturau în zare.

— Călătorie de afaceri sau de plăcere? îl întreabă.

— Nu sunt incompatibile, răspunse Sanji.

— Tunel sau pod?

Șoferul îi aminti că Manhattan era o insulă, deci trebuia să aleagă cum să ajungă acolo, apoi îl asigură că imaginea de pe Queensboro Bridge merita un mic ocol.

— Veniți din India?

— Din Mumbai, confirmă Sanji.

— Atunci poate o să deveniți șofer, până la urmă, ca mine, asta fac majoritatea indienilor care vin aici; mai întâi Yellow Cab, Uber pentru cei mai șmecheri, iar pentru o mână de aleși, o limuzină ca asta.

Sanji se uită la medalionul prins de torpedou. Lângă fotografia șoferului, era scris numele lui, Marius Zobonya, și numărul de licență, 8451.

— Nu există medici, profesori sau ingineri polonezi la New York?

Marius se scărpină în barbă.

— Nu, din câte știu eu. Totuși, kinetoterapeutul nevastă-mii este slovac, admise el.

— O veste bună, care mă umple de speranță, am oroare de șofat.

Șoferul nu mai zise nimic. Sanji își scoase telefonul mobil din buzunar ca să-și citească mesajele. Programul

șederii la New York se anunța încărcat. Era de preferat să scape cât mai repede de obligațiile familiale. Tradiția impunea să-i mulțumească acestei mătuși care îi trimisese cu amabilitate o scrisoare de recomandare, amabilitate cu atât mai mare cu cât nu-l văzuse niciodată.

— Suntem departe de Harlem? îl întrebă pe șofer.

— Harlemul e întins. Est sau vest?

Sanji dezdoi plicul și verifică adresa pe spatele lui.

— 225 East, 118th Street.

— E doar un sfert de oră de aici, îl anunță șoferul.

— Foarte bine, să mergem întâi acolo și apoi la Plaza.

Mașina urcă pe șoseaua rapidă ce se întindea pe lângă East River, o luă pe lângă Harlem River și își încheie cursa în fața unui imobil de cărămidă roșie din anii '70.

— Sunteți sigur că aici este? întrebă Marius.

— Da. De ce?

— Pentru că Spanish Harlem este cartierul portorican.

— Poate mătușa mea e indiană din Puerto Rico, i-o întoarse Sanji pe un ton ironic.

— Să vă aștept?

— Vă rog, nu stau mult.

Din prudență, își luă valiza din portbagaj și se îndreptă spre clădire.

* * *

Lali puse oala pe masă, săltă capul și aroma se răspândi în toată sufrageria. Întorcându-se acasă, Deepak se mirase s-o vadă îmbrăcată în sari, fiindcă nu purta așa ceva niciodată, dar și mai mult îl surprinse că-i gătise mâncarea lui preferată. De obicei, o pregătea numai pentru serile de sărbătoare. Poate că soția lui cedase până la

urmă în fața rațiunii. De ce să se delecteze cu o mâncare bună doar în rare ocazii? Odată servit, Deepak începu să comenteze știrile zilei, îi plăcea să recapituleze amănunțit tot ce citise în metrou. Lali îl ascultă cu un aer distrat.

— Poate am uitat să-ți spun că am primit un telefon de la Mumbai, menționează ea punându-i încă o porție.

— De la Mumbai? repetă Deepak.

— Da, de la nepotul nostru.

— Care dintre ei? Sigur avem vreo douăzeci de nepoți și nepoate pe care nu-i cunoaștem.

— Băiatul fratelui meu.

— Ah, căscă Deepak, simțind că-l ia somnul. E bine?

— Fratele meu e mort de douăzeci de ani.

— Nu el, nepotul tău!

— O să vezi singur foarte curând.

Deepak lăsa jos furculița.

— Ce înțelegi mai exact prin „foarte curând“?

— Legătura era proastă, răspunse Lali evaziv. Din câte am înțeles, dorea să stea o vreme la New York și avea nevoie de o familie care să-l găzduiască.

— Și ce ne privește asta pe noi?

— Deepak, de când am părăsit Mumbaiul, atâta mi-ai împuiat urechile cu tiradele tale despre splendorile Indiei, încât uneori mi se pare că India a încremenit în timp ca o pictură rupestră. Așa că uite, India vine la tine, doar n-o să te plângi, nu?

— Nu India vine la mine, ci nepotul tău. Și ce știi despre el? E o persoană onorabilă? Dacă e nevoit să stea la noi înseamnă că n-are un ban.

— Cum nici noi n-aveam când am venit aici.

— Dar noi eram hotărâți să muncim, nu să ne aciuăm pe la necunoscuți.

— Câteva săptămâni, doar n-o să se sfârșească lumea dintr-atât.

— La vârsta mea, câteva săptămâni sunt poate tot ce mi-a rămas!

— Ești grotesc atunci când devii melodramatic. În orice caz, tu ești plecat toată ziua. Mă bucură ideea de a-l duce să viziteze orașul. O să mă lipsești de plăcerea asta?

— Și unde o să doarmă?

Lali aruncă o privire spre capătul culoarului.

— Nici nu se pune problema! protestă cu indignare Deepak.

Lăsa șervetul, traversă salonul și deschise ușa camerei albastre. O zugrăvise așa cu trei decenii în urmă. Când demontase leagănul pe care-l făcuse cu propriile mâini trăise cea mai dureroasă experiență din viața lui. De atunci, intra în această cameră doar o dată pe an, se așeza pe scaunul pe care-l instalase lângă fereastră și se ruga în tăcere.

Lui Deepak i se tăie răsuflarea când văzu cum transformase soția lui încăperea.

Lali veni în spatele lui și-l înconjură cu brațele.

— O adiere de tinerețe nu poate să ne facă rău.

— Și când sosește nepotul ăsta? întrebă Deepak chiar în clipa în care interfonul începu să sune.

* * *

Așteptându-și oaspetele pe palier, Lali își aranjă sariul și își trecu mâna peste părul prins în coc cu un pieptăn din corn deschis la culoare.

Sanji împinse ușa ascensorului. Purta blugi, cămașă albă, sacou făcut pe comandă și pantofi sport eleganți.